

รายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการ

แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา)

โดย สำนักงานสภาพัฒนาการเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ

สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กันยายน ๒๕๕๕

15010

คำนำ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๕ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาเรื่อง แรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อประเทศไทยในทุกด้าน และนโยบายการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในอดีตที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ จึงเห็นว่ากระทรวงแรงงานควรมีการพัฒนาการดำเนินงาน โดยได้จัดทำข้อเสนอแนะเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เอกสารฉบับนี้ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ได้มีการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย บทความ และผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ แล้วได้นำมาประมวลผลเป็นข้อเสนอแนะเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ชุดที่ ๑๕ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะให้กับกระทรวงแรงงานต่อไป ขอขอบคุณผู้ที่เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ รวมทั้งกรมการจัดหางาน ผู้แทนองค์กรนายจ้าง ลูกจ้าง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจได้ตามสมควร

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ
กันยายน ๒๕๕๕

สารบัญ

หน้า

คำนำ

๑. บทนำ

๒. สถานการณ์แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา)

๒.๑ ข้อมูลสถานการณ์แรงงานต่างด้าวในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

๒.๑.๑ แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

๒.๑.๒ ข้อมูลอุปสงค์ อุปทานแรงงานต่างด้าว

๒.๒ กรอบแนวคิดในการกำหนดนโยบายแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ

๓. หน่วยงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ

๓.๑ สภาพปัจจุบัน

๓.๑.๑ หน่วยงานการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

๓.๑.๒ กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๓ การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ ที่ผ่านมา

๓.๑.๔ นโยบาย แผน และมาตรการในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในปัจจุบัน

ของรัฐบาลและกระทรวงแรงงาน

๓.๒ ในอนาคต

ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ (มติ คณะรัฐมนตรี

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕)

๔. ปัญหา และผลกระทบ

๔.๑ ด้านนโยบาย

๔.๒ ด้านกฎหมาย

๔.๓ ด้านการบริหารจัดการ

๔.๔ ด้านสังคมและความมั่นคง

๔.๕ ด้านสาธารณสุข

๔.๖ ด้านการทำงานของคนต่างด้าว

๔.๗ ด้านเศรษฐกิจ

๔.๘ เชิงพื้นที่

๕. ข้อเสนอแนะ

๕.๑ ด้านนโยบาย

๕.๒ ด้านกฎหมาย

๕.๓ ด้านการบริหารจัดการ

๕.๔ ด้านสังคมและความมั่นคง

๕.๕ ด้านสาธารณสุข

๕.๖ ด้านการทำงานของคนต่างด้าว

๕.๗ ด้านเศรษฐกิจ

๕.๘ เชิงพื้นที่

๖. สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา)	๒๘
บรรณานุกรม	๓๑
ภาคผนวก	
๑. จำนวนแรงงานต่างด้าวตามมติกรม. ๓ สัญชาติ : รายอุตสาหกรรม	๓๓
๒. จำนวนแรงงานต่างด้าวตามมติกรม. ๓ สัญชาติ : รายจังหวัด	๓๔
๓. พระราชกฤษฎีกาฯ ๖ ฉบับ	๓๕
๔. กฎกระทรวงฯ ๑๕ ฉบับ	๓๖
๕. ระเบียบฯ ๑๖ ฉบับ	๓๗
๖. ระบบ Employment Permit System for Foreign Workers (EPS)	๓๘

รายงานผลการศึกษา

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา)

๑. บทนำ

ปัจจุบันแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวจากประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา และได้กลายเป็นส่วนสำคัญของแรงงานไร้ฝีมือในภาคการผลิตต่างๆ ที่แรงงานไทยส่วนใหญ่ไม่ยอมทำ หรือที่เรียกว่างานประเภท ๓D คือ สกปรก (Dirty) อันตราย (Dangerous) และยากลำบาก (Difficult)

ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศเพื่อนบ้าน อพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีความต้องการใช้แรงงานจากสถานประกอบการในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวและจดทะเบียนไว้กับกรมการจัดหางานปัจจุบันมีสูงถึง ๑.๗๖ ล้านคน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, ๒๕๕๕) และคาดว่าจะยังมีแรงงานอีกเป็นจำนวนมากที่ลักลอบเข้ามาทำงานโดยไม่จดทะเบียน

การมีแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทำงานในประเทศไทยนั้นส่งผลกระทบต่อคนไทยและสังคมไทยหลายด้าน ในด้านสังคม ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดเพิ่มขึ้น รวมทั้งปัญหาการค้ำมนุษย์ที่เกิดจากการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้าเมือง ปัญหาด้านการศึกษาของลูกหลานแรงงานต่างด้าว ด้านสาธารณสุขนั้นแรงงานต่างด้าวได้เป็นพาหะนำโรคที่ประเทศไทยเคยควบคุมได้แล้วเข้ามาในประเทศไทยอีก และรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวที่เจ็บป่วย

ส่วนผลกระทบต่อความมั่นคงนั้น การเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสามารถทำงานได้อย่างกว้างขวางในทุกจังหวัดโดยไม่มีการจำกัดพื้นที่ ทำให้ยากต่อการควบคุม ดูแล และการส่งกลับ แม้รัฐบาลจะพยายามแก้ไขปัญหามาโดยตลอดทั้งการส่งแรงงานมาทำงานกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา แต่ในทางปฏิบัติก็ยังไม่สามารถดำเนินการดูแล และแก้ไขปัญหาในเรื่องเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่ หรือได้ผลเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดี การมีแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทำงานในประเทศไทยก็อาจส่งผลดีในแง่เศรษฐกิจ เพราะแรงงานต่างด้าวทำงานในประเภทที่แรงงานไทยไม่ต้องการทำ และนายจ้างยังลดค่าใช้จ่ายจากการจ่ายค่าจ้างที่ต่ำกว่าการจ่ายให้แรงงานไทย

การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในช่วงที่ผ่านมาของประเทศไทยได้ใช้มติคณะรัฐมนตรีเป็นหลัก มีลักษณะเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทำให้นโยบายการบริหารจัดการมีความไม่แน่นอน ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน และในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยจะต้องเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หากปัญหานี้ยังไม่ได้รับการแก้ไข ก็ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในระยะยาวได้ จึงต้องมีการปรับวิธีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างเต็มที่ การศึกษา เรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) เพื่อนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวต่อไป

๒. สถานการณ์แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา)

๒.๑ ข้อมูลสถานการณ์แรงงานต่างด้าวในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

๒.๑.๑ แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

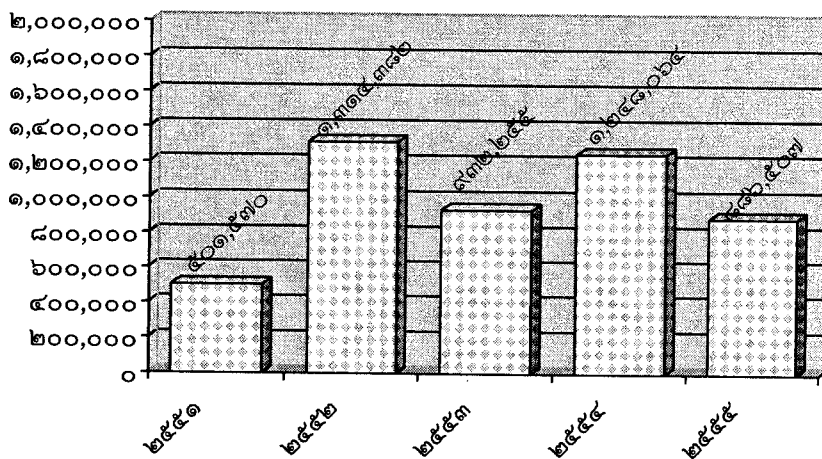
แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย สามารถจำแนกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ๆ คือ ๑. แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย ประกอบด้วย ๑) ประเภทนำเข้ามาตาม MOU ๒) ประเภทพิสูจน์สัญชาติ ๒. แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน ประกอบด้วย ๑) ชนกลุ่มน้อย และ ๒) แรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา)

ตารางเปรียบเทียบจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติระหว่างปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕

ปี	สัญชาติ			
	พม่า	กัมพูชา	ลาว	รวม
๒๕๕๑	๔๗๖,๖๗๖	๑๒,๐๙๔	๑๒,๘๐๐	๕๐๑,๕๗๐
๒๕๕๒	๑,๐๗๘,๗๖๗	๑๒๔,๗๖๑	๑๑๐,๘๕๔	๑,๓๑๔,๓๘๒
๒๕๕๓	๘๑๒,๙๖๔	๕๖,๔๗๙	๖๒,๗๙๒	๙๓๒,๒๕๕
๒๕๕๔	๙๐๕,๕๗๓	๒๓๕,๕๒๑	๑๐๖,๙๗๐	๑,๒๔๘,๐๖๔
๒๕๕๕	๕๖๕,๐๕๘	๒๒๒,๔๓๐	๙๙,๐๑๙	๘๘๖,๕๐๗

ที่มา : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

แผนภาพเปรียบเทียบ จำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติระหว่างปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕

ความเคลื่อนไหวของแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. ๓ สัญชาติระหว่างปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ พบว่าจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในแต่ละปีไม่เท่ากัน จะมีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับมาตรการต่างๆของรัฐบาล เช่น ปี ๒๕๕๒ ได้มีมติ ครม. เห็นชอบให้ดำเนินการเปิดการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่อยู่นอกระบบ ผ่อนผันที่ลักลอบทำงานอยู่ในประเทศไทยโดยไม่มีใบอนุญาต ทำให้ในปีนี้มีจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ ที่ได้รับอนุญาตทำงานสูงถึง ๑,๓๑๔,๓๘๒ คน หรือการเปิดโอกาสให้มีการพิสูจน์สัญชาติ สำหรับกรณีที่มีจำนวนลดลงอาจเนื่องจากการผิดเงื่อนไขตามกฎหมาย เช่น ออกนอกพื้นที่อนุญาต เป็นต้น

๒.๑.๒ ข้อมูลอุปสงค์ อุปทานแรงงานต่างด้าว

๑) สถิติความต้องการของนายจ้าง (ไควตา) และการออกไปอนุญาตทำงานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา

ตารางสถิติผลความต้องการจ้างของนายจ้าง (ไควตา) และการออกไปอนุญาตทำงาน

แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาตามมติคณะรัฐมนตรี ระหว่างปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔

ประเภทกิจการ	ปี ๒๕๕๐		ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒		ปี ๒๕๕๓		ปี ๒๕๕๔	
	ไควตา	อนุญาต	ไควตา	อนุญาต	ไควตา	อนุญาต	ไควตา	อนุญาต	ไควตา	อนุญาต
รวมทุกประเภทกิจการ	๕๓๓,๕๘๖	๕๔๖,๒๗๒	๕๖๖,๖๔๙	๕๐๑,๕๗๐	๑,๓๕๑,๗๒๙	๑,๓๑๕,๙๓๒	๙๗๘,๘๖๘	๙๓๒,๒๕๕	๑,๓๑๐,๔๖๘	๑,๒๔๘,๐๖๔
ประมง	๗๙,๒๗๘	๑๕,๘๐๙	๑๐,๓๒๗	๙,๘๓๖	๕๙,๔๔๔	๕๖,๖๑๓	๓๐,๓๖๔	๒๘,๙๑๘	๔๓,๑๘๔	๔๑,๑๒๘
ต่อเนื่องประมงทะเล	๑๐๙,๒๗๘	๖๘,๒๙๐	๖๑,๘๓๕	๕๘,๘๙๐	๑๔๓,๘๖๒	๑๓๗,๐๑๑	๑๐๖,๙๔๑	๑๐๑,๘๔๙	๑๑๒,๑๙๔	๑๐๖,๘๕๑
เกษตรและปศุสัตว์	๑๗๖,๔๕๑	๑๐๓,๒๕๕	๙๖,๘๑๐	๙๒,๒๐๐	๒๓๓,๒๖๖	๒๒๒,๑๕๙	๑๘๐,๔๕๐	๑๗๑,๘๕๗	๒๓๙,๔๔๓	๒๒๘,๐๔๑
กิจการก่อสร้าง	๑๘๗,๐๐๘	๘๖,๐๔๑	๘๐,๐๑๖	๗๖,๒๐๖	๒๓๑,๔๙๐	๒๒๐,๔๖๗	๑๕๕,๖๒๑	๑๔๘,๒๑๑	๒๔๓,๗๗๐	๒๓๒,๑๖๒

หมายเหตุ แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี ๒๕๕๔ อยู่ระหว่างดำเนินการตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๓ มิถุนายน - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

ที่มา : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

จากตารางสถิติความต้องการของนายจ้าง (ไควตา) และการออกไปอนุญาตทำงานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา พบว่า จำนวนไควตาที่นายจ้างยื่นขอต่อสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวนั้น ส่วนใหญ่จะได้รับอนุญาตตามที่ขอ หรือได้รับอนุญาตในจำนวนที่ใกล้เคียงกับคำขอ และกิจการที่ได้รับอนุญาตมากที่สุด คือ กิจการก่อสร้าง เกษตรและปศุสัตว์

๒) จำนวนแรงงานต่างด้าวตามมติกรม. ๓ สัญชาติ

๒.๑) รายอุตสาหกรรม

แรงงานต่างด้าวตามมติกรม. ๓ สัญชาติ ได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ใน ๒๔ ประเภทกิจการ โดยประเภทงานที่คนต่างด้าวทำมากที่สุดได้แก่ กิจการก่อสร้าง จำนวน ๑๘๓,๗๗๓ คน รองลงมาได้แก่ เกษตรและปศุสัตว์ จำนวน ๑๓๒,๓๕๓ คน ต่อเนื่องประมงทะเล จำนวน ๖๑,๓๕๓ คน กิจการต่อเนื่องการเกษตร จำนวน ๕๙,๗๖๒ และงานรับใช้ในบ้าน จำนวน ๕๙,๓๑๔ คน ตามลำดับ (รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก ๑)

๒.๒) รายจังหวัด

ปัจจุบันแรงงานต่างด้าวแรงงานต่างด้าวตามมติกรม. ๓ สัญชาติได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย ๗๗ จังหวัด โดยจังหวัดที่มีคนต่างด้าว ๓ สัญชาติได้รับอนุญาตทำงานมากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๗๗,๐๙๕ คน รองลงมาได้แก่ สมุทรสาคร จำนวน ๘๒,๘๒๒ คน ชลบุรี ๕๗,๘๘๑ คน สมุทรปราการ จำนวน ๔๙,๙๖๕ คน และปทุมธานี จำนวน ๔๓,๖๐๗ คน ตามลำดับ (รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก ๒)

๒.๒ กรอบแนวคิดในการกำหนดนโยบายแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ

๓. หน่วยงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ

๓.๑ สภาพปัจจุบัน

๓.๑.๑ หน่วยงานการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

มี ๒ ประเภท คือ หน่วยงานหลัก และหน่วยงานสนับสนุน ดังนี้

หน่วยงานหลัก

(๑) กระทรวงแรงงาน

(๑.๑) คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (กบร.) มีหน้าที่โดยสังเขป คือการพิจารณากำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน และมาตรการในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งป้องกันปราบปราม และดำเนินการอื่นที่จำเป็นในการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

(๑.๒) กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว มีหน้าที่ทำให้การใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในประเทศไทยให้ถูกกฎหมาย

(๒) กระทรวงมหาดไทย

(๒.๑) กรมการปกครอง มีหน้าที่จดทะเบียนประวัติ ออกเอกสาร ทร. ๓๘/๑

(๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ปราบปราม จับกุม ดำเนินคดีนายจ้าง ลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

(๓.๑) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีหน้าที่ผลักดัน ส่งกลับแรงงานต่างด้าว

หน่วยงานสนับสนุน

(๑) กระทรวงกลาโหม มีหน้าที่รักษาความมั่นคงของรัฐ ป้องกัน และสกัดกั้นการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว

(๒) กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ดูแลและให้บริการด้านสุขอนามัย รวมทั้งการควบคุมโรคที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว

๓.๑.๒ กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติ จำนวน ๗ ฉบับ ประกอบด้วย

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

(๔) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

(๖) พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

(๗) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

๒) พระราชกฤษฎีกา จำนวน ๗ ฉบับ (รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก ๓)

๓) กฎกระทรวง จำนวน ๑๕ ฉบับ (รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก ๔)

๔) ระเบียบ จำนวน ๑๙ ฉบับ (รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก ๕)